

Sygn. akt II KK 393/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **G. K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 8 listopada 2018 r.

kasacji Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść oskarżonego od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W. z dnia 9 marca 2017 roku, sygn. akt III K [...]

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazuje
Sądowi Rejonowemu Rejonowego w W. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

G. K. został oskarżony o to, że w dniu 24 maja 2016 r., w W. przy ul. W. [...] kierował za pomocą telefonu komórkowego wobec pracownika kancelarii komorniczej K. K. groźby karalne pozbawienia życia i zdrowia, które wzbudziły

w wyżej wymienionej pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, iż zostaną spełnione, tj. o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem nakazowym z dnia 9 marca 2017 roku, sygn. akt III K [...], uznał G. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu występkę z art. 190 § 1 k.k. i wymierzył karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie oraz nałożył na oskarżonego, na podstawie art. 46 § 2 k.k., obowiązek zapłaty nawiazki na rzecz pokrzywdzonej w wysokości 500 złotych, a także orzekł o dowodzie rzeczowym oraz zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Wyrok ten jest obecnie prawomocny.

Kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. na korzyść skazanego wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 6 k.p.k. w zw. z art. 78 § 1 k.p.k., polegające na nierozpoznaniu wniosku G. K. o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu, złożonego w dniu 18 lipca 2017 r. do protokołu przesłuchania go w charakterze podejrzanego, w sytuacji gdy nie miał on obrońcy z wyboru, co naruszało standardy rzetelnego procesu i godziło w prawo oskarżonego do obrony, w tym korzystania z pomocy obrońcy.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co upoważniało Sąd Najwyższy do jej uwzględnienia w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Analiza akt przedmiotowego postępowania istotnie wskazuje, że już na kopii postanowienia o przedstawieniu zarzutu, podejrzany własnoręcznie napisał, iż wnosi o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu (k. 39). Tożsamy wniosek zawarł w treści protokołu przesłuchania w dniu 18 lipca 2016 r. (k. 42). Żaden z tych wniosków nie został uzasadniony, niemniej jednak treść przedmiotowego protokołu

wskazuje, że podejrzany G. K. był ówczesnie osobą poszukującą pracy, bez zadeklarowanego dochodu i majątku, posiadającym na utrzymaniu dwoje dzieci i żonę. Uprawniony jest więc wniosek, iż żądanie przyznania obrońcy motywowane było okolicznościami, o jakich stanowi art. 78 § 1 k.p.k.

Wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu nie został, aż do zakończenia postępowania przygotowawczego, przekazany właściwemu sądowi celem rozpoznania. Przedmiotowe uchybienie przeniknęło następnie do postępowania sądowego, przy czym odnotować należy, iż z uwagi na zastosowany tryb procedowania, a mianowicie postępowanie nakazowe, oskarżony nie został zawiadomiony o terminie posiedzenia, a zatem nie miał ewentualnej możliwości wypowiedzenia się co do złożonego wcześniej żądania wyznaczenia obrońcy z urzędu.

Doszło więc niewątpliwie do rażącego pozbawienia oskarżonego przysługującego mu, z mocy art. 78 § 1 k.p.k., prawa do złożenia i rozpoznania wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu. W konsekwencji doszło do naruszenia jednego z podstawowych uprawnień oskarżonego, jakim jest prawo do obrony w znaczeniu formalnym, znajdującego zakotwiczenie w art. 6 k.p.k. oraz art. 42 ust. 2 zdanie drugie Konstytucji RP, stanowiącego jedną z gwarancji rzetelnego procesu sądowego, o którym stanowi art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r.

Przedmiotowe uchybienie, jako naruszające standardy rzetelnego procesu, miało istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, gdyż naruszało gwarancje oskarżonego do skorzystania z pomocy obrońcy. W realiach tej sprawy nie można bowiem wykluczyć, że – wobec okoliczności związanych z sytuacją majątkową oskarżonego – po rozpoznaniu przedmiotowego wniosku, przyznano by mu obrońcę, który wywiódłby w imieniu oskarżonego środek zaskarżenia. Ma to tym bardziej istotne znaczenie, gdy uwzględni się, że oskarżony G. K. konsekwentnie zaprzeczał swojemu sprawstwu.

W tym stanie rzeczy należało zaskarżony wyrok uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

